

Скорочення кількості навчальних годин на одну ставку для викладачів вищих навчальних закладів з 900 годин до 600 годин, перегляд вимог щодо кількості обов'язкових дисциплін та скорочення кількості навчальних дисциплін на семестр, надало можливість учбовим закладам для ширшого переформатування навчальних планів всіх спеціальностей.

Самостійне формування навчальної програми після скасування усіх вимог Міністерства освіти і науки, щодо обов'язкових дисциплін, які повинні бути в навчальному плані усіх спеціальностей, не призводить автоматично до підвищення якості навчання, проте це відкриває нові можливості для розвитку академічної автономії вищих навчальних закладів.

Ринкові механізми швидше, ніж державне регулювання, здатні підвищити ефективність управління вищими учбовими закладами.

Одержуючи автономію, вищі учбові заклади, беруть на себе відповідальність за якість навчання і наукових досліджень.

Таким чином, повноцінна автономія вищого навчального закладу передбачає баланс між правом вибору стратегії організаційного, кадрового та академічного розвитку учбового закладу та відповідальністю вищого навчального закладу за якість надання освітніх і наукових послуг.

СУЧАСНІ ЗМІНИ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ В УКРАЇНІ

Буслаєва Ганна Володимирівна

Старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

Туристична галузь в Україні віднесена до сфери управління Міністерства економічного розвитку та торгівлі (Мінекономрозвитку України), який визнав туризм одним із п'яти пріоритетів для майбутнього розвитку України – поряд із сільським господарством, ІТ-сектором, металургією та розвитком оборонної промисловості.

Кабінет міністрів України схвалив стратегію розвитку туризму та курортів до 2026 року з метою створення всіх умов для комфортного, безпечного та різноманітного відпочинку в Україні. В першу чергу йдеться про збільшення кількості іноземних туристів, які почали менше приїждати в Україну після анексії Криму та початку бойових дій на Донбасі. За базовий відлік беруть показники у 2015

році. Тоді до України приїхали 12,9 млн. іноземців, до 2026 їх має стати у 2 рази більше – 32,25 млн. осіб [1].

В 2017 році в Україні побували майже 14,2 млн. іноземців (14229642 осіб), з них 97% вказали, що приїхали з приватною метою (табл. 1) [2].

Таблиця 1

В'їзд іноземних громадян в Україну за окремими країнами, з яких вони прибули, у 2017 році
(за даними Адміністрації Держприкордонслужби України) [2]

Країни	Кількість іноземних громадян, які в'їхали в Україну – усього	Із них – за метою поїздки						
		Службова, ділова, дипломатична	Туризм	Приватна	Навчання	Працевлаштування	Імміграція (постійне місце проживання)	Культурний та спортивний обмін, релігійна, інша
Усього	14229642	88 976	38 958	13741653	4521	2640	4027	348867
у тому числі з країн:								
Азербайджан	96 031	40	102	94948	20	33	75	813
Білорусь	2727645	66 553	17 095	2642256	25	10	19	1687
Болгарія	41738	515	99	40962	–	–	4	158
Велика Британія	78603	70	269	78129	1	–	2	132
Вірменія	31982	43	42	31214	9	14	27	633
Грузія	49205	266	49	48732	26	2	9	121
Ізраїль	261486	997	2 770	257083	6	–	26	604
Італія	84638	103	223	83071	2	–	10	1229
Казахстан	41227	176	75	40708	14	14	47	193
Канада	30775	30	141	30541	–	–	1	62
Китай	29561	186	138	29184	7	3	33	10
Латвія	37591	787	81	36558	4	2	64	95
Литва	75622	961	120	74351	3	2	106	79
Республіка Молдова	443664	653	169	441750	39	2	209	842
Нідерланди	40581	13	53	40270	–	–	1	244
Німеччина	209447	100	1 419	206213	11	–	14	1690
Польща	1144249	305	207	1143070	175	–	56	436
Російська Федерація	1464764	7 064	4 830	1413328	3 474	2 152	2 776	31140
Румунія	791116	125	308	693135	–	–	1	97547
Сербія	36542	3 103	26	29343	–	51	–	4019
Словаччина	366249	13	5	365448	3	1	–	779
США	153778	68	695	152393	72	–	12	538

Продовження табл. 1

Туреччина	270695	5 161	7 414	257450	18	276	239	137
Туркменістан	105132	9	17	104292	23	11	17	7
Угорщина	1119446	19	24	917824	–	–	–	201579
Франція	61000	16	106	60667	1	–	9	201
Чехія	67 680	28	17	66471	–	–	–	1164

Слід зазначити, що Всесвітня туристична організація ООН (ЮНВТО) зараховує до числа туристів осіб, які перетнули кордон зі службовою, діловою, приватною, релігійною метою, з метою туризму та навчання, культурний та спортивний обмін, транзит тощо. Тому туристи, що визначають мету своєї поїздки «з приватною метою», також зараховуються до загальної кількості туристів.

За даними Адміністрації Держприкордонслужби України у 2017 році з метою «туризм» в Україну в'їхало 38958 осіб (табл. 1). Однак ця цифра не відображає реального стану речей, тому що розраховується лише за даними, які надаються громадянами на пунктах перетину кордону.

Крім того, поняття «турист» охоплює значно ширше коло людей, ніж ті, хто зазначає мету своєї поїздки туристичною, тому фактично інформація за метою «Туризм» не відображає реальної кількості туристів, що відвідують Україну.

У службових справах в'їжджали в Україну 88976 іноземців. На навчання приїхали 4521 особа, з метою працевлаштування – 2640 осіб. Переїхали жити в Україну 4027 іноземців. Культурний та спортивний обмін, релігійна та інша причина спонукали прибути 348867 осіб [2; 3].

Найчастіше в Україну приїжджали з Білорусі (2727645 осіб), Російської Федерації (1464764 особи), Польщі (1144249 осіб) та Угорщини (1119446 осіб), Румунії (791116 осіб), Молдови (443664 особи), та Словаччини (366249 осіб) [2; 3].

Але якщо п'ять років тому в країні побували 24,7 млн. іноземців, то з початком АТО їх кількість значно скоротилася. Але вже в 2016 році року в Україні побувало майже на 2 млн. іноземців більше (13,3 млн. осіб), ніж у двох попередніх роках [3] (рис. 1).

Українці у 2017 році дуже активно їздили до інших країн (рис. 2). За даними Держстату України, кордон для виїзду перетнули майже 26,5 млн. осіб (26437413 осіб) (табл. 2). Найбільше українців виїжджало до Польщі – 9990978 осіб. Майже удвічі менше українців побувало в Російській Федерації – 4376423 осіб. На третьому місці з відвідувань громадянами України Угорщина – 3118758 осіб [2; 3].

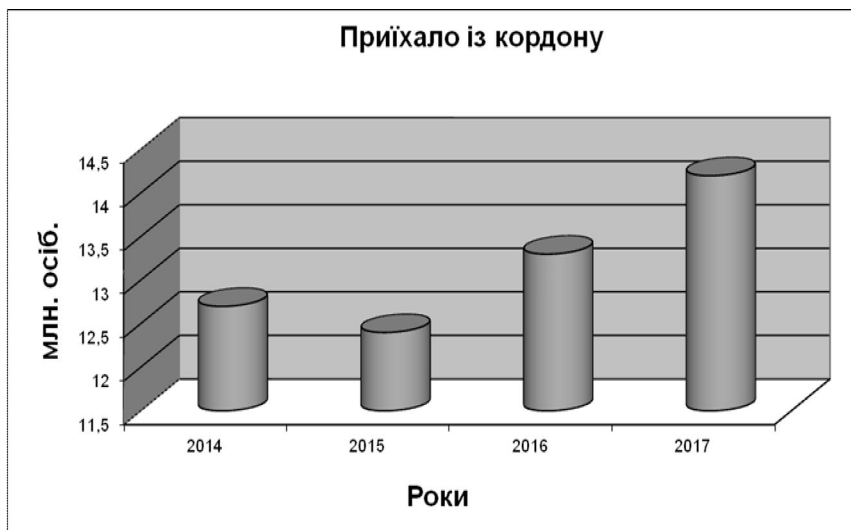

Рис. 1. Динаміка відвідування України іноземними туристами (складено на основі [2; 3])

Рис. 2. Динаміка виїзду з України вітчизняних туристів (складено на основі [2; 3])

Таблиця 2

**Вийзд громадян України за кордон за окремими країнами, до яких
вони вийжджали, у 2017 році
(за даними Адміністрації Держприкордонслужби України) [2]**

Країни	Кількість громадян України, які вийжджали за кордон – усього	Із них – за метою поїздки		
		службова поїздка	організований туризм	приватна поїздка
Усього	26437413	97271	120887	26219255
у тому числі до країн:				
Австрія	115406	217	5174	110015
Білорусь	1186466	42868	12656	1130942
Болгарія	58597	7925	12255	38417
Велика Британія	63920	107	2	63811
Греція	104774	585	5210	98979
Грузія	111981	1 573	1707	108701
Єгипет	733597	375	14810	718412
Ізраїль	155074	254	5710	149110
Іспанія	112982	–	–	112982
Італія	173573	6	–	173567
Казахстан	39147	–	–	39147
Кіпр	58326	–	–	58326
Латвія	54831	82	1622	53127
Литва	54867	31	675	54161
Республіка Молдова	1680353	1 554	138	1678661
Нідерланди	114374	–	–	114374
Німеччина	344150	195	4827	339128
Об'єднані Арабські Емірати	166586	214	8135	158237
Польща	9990978	1 789	5059	9984130
Російська Федерація	4376423	28 177	1257	4346989
Румунія	1045424	3 475	5439	1036510
Словаччина	854657	–	–	854657
Туреччина	1185051	7 459	29495	1148097
Угорщина	3118758	–	–	3118758
Франція	106697	–	–	106697
Чехія	73536	110	3990	69436
Чорногорія	40317	–	735	39582
Швейцарія	36589	–	–	36589

Серед популярних серед українців країн також Республіка Молдова (1680353 осіб), Білорусь (1186466 осіб) і Туреччина (1185051 осіб).

Варто відзначити, що Держстат України у своїх розрахунках посилається на дані Держприкордонслужби й повідомляє, що лише 120 тис. осіб виїжджали на відпочинок як організовані туристи. Проте, наприклад до тієї ж Туреччини минулого року з'їздили більш ніж 1,2 млн. українців, про що повідомляє офіс із питань туризму при посольстві Туреччини. Мабуть, така різниця в цифрах пов'язана з тим, що українці вважають за краще скромно замовчувати на кордоні, куди й навіщо вони їдуть, маскуючи мету поїздки за формулюванням «приватна поїздка». З 26,5 млн. українців саме так зробили 99% тих, хто виїжджав за кордон [3].

На відпочинок українці найчастіше організовані туристи їздили в туристичні подорожі до Туреччини (29495 осіб), Єгипту (14810 осіб), Білорусі (12656 осіб), Болгарії (12255 осіб), Об'єднаних Арабських Еміратів (8135 осіб), Ізраїлю (5710 осіб), Греції (5210 осіб), Польщі (5059 осіб), Німеччини (4827 осіб) [2; 3].

Майже 400 тисяч українців скористалися спрощеним порядком поїздки до Європи з початку введення безвізового режиму [3].

Можна погодитись з тими авторами, які вважають, що подальша реалізація інноваційних напрямів туристичного бізнесу на регіональному рівні потребує запуску механізмів: міжнародної інтеграції, міжгалузевої координації та міжрегіональної кооперації суб'єктів господарської діяльності різних сфер діяльності; оптимізації витрат із державного і місцевих бюджетів на здійснення заходів у сфері туризму; внесення змін до діючих механізмів оподаткування, що мають сприяти розвитку туристичної інфраструктури; розроблення стандартів надання сервісних послуг; запровадження механізмів інформаційної підтримки розвитку туризму в Україні [4, с. 38]. Підтримуємо думку, що для успішного розвитку туризму в Україні з боку держави доцільно здійснити низку заходів, які б передбачали [5, с. 180]:

- розроблення сучасної концепції розвитку туризму;
- забезпечення туристам комфортних і безпечних умов для проїзду, проживання, харчування;
- диверсифікацію додаткових послуг за доступними для туристів цінами;
- спрощення та прискорення процесу оформлення замовлень на туристичні послуги та візи;
- здійснення широкої профільної підготовки спеціалістів із туристичного обслуговування та готельного бізнесу;

- створення умов для будівництва малих мотелів і готелів сімейного типу, які можуть створювати додаткові робочі місця;
- стимулювання реалізації проектів будівництва готелів високої категорійності;
- здійснення повного переходу туристичної індустрії до застосування автоматизованих інформаційних технологій (АІТ);
- застосування сучасних рекламних технологій.

Література:

1. Який туристичний потенціал має Україна? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravda.press/chronicle/analytics/yakiy-turistichniy-potentsial-ma-ukraina--28158>. - Назва з екрану.
2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрану.
3. Скільки іноземців відвідало Україну і куди їздили за кордон українці в 2017 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2018/02/14/infografika/suspilstvo/skilky-inozemcziv-vidvidalo-ukrayinu-kudy-yizdyly-kordon-ukrayinczi-2017-roczj>. - Назва з екрану.
4. Комеліна О.В. Регіональні важелі розвитку туристичного бізнесу (інноваційний аспект) / О.В. Комеліна, Ісмаїл Шаміла Хассан // Економіка і регіон. – 2017. – №4 (65). – С. 33-39.
5. Гнаткович О.Д. Подолання туристичної бідності в Україні / О.Д. Гнаткович // Економіка і суспільство. – 2017. – № 9. – С. 176-180.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ

Гузь Дар'я Олександрівна

Викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

В сучасних умовах господарювання для багатьох підприємств туристичної сфери основною проблемою є виживання та забезпечення стійкого розвитку. Невід'ємною умовою стійкого економічного розвитку підприємств туристичної сфери України є реалізація таких управлінських процедур, які базуються на стратегії реструктуризації.